

TRÍCH YẾU LUẬN ÁN

a/ Tóm tắt mở đầu

-Tên tác giả:

Hà Văn Riễn

-Tên luận án: **Ngôn ngữ học với việc dịch thuật văn bản giao dịch thương mại (trên tư liệu biên dịch Pháp- Việt)**

-Ngành khoa học của luận án: Lý luận ngôn ngữ

-Mã số: 5.04.08

-Tên cơ sở đào tạo: Khoa Ngôn ngữ, Trường ĐHKHXH và NV, Đại học Quốc gia Hà nội.

b/ Nội dung bản trích yếu

Mục đích

Trong lĩnh vực kinh tế thương mại vấn đề dịch thuật ngày nay đang trở thành một nhu cầu ngày càng cấp thiết. Đề tài là một công trình đầu tiên ở Việt nam đi sâu nghiên cứu một cách hệ thống về dịch thuật, đặc biệt là dịch thuật văn bản giao dịch thương mại. Kết quả nghiên cứu sẽ nhằm mục đích tạo lập văn bản kinh tế thương mại, đặc biệt là thao tác chuyển dịch Pháp - Việt, Việt - Pháp; nhằm mục đích góp phần xây dựng cơ sở lý thuyết cho việc giảng dạy và chuyển dịch nói chung và các văn bản giao dịch thương mại nói riêng.

Đối tượng nghiên cứu của luận án

+ Đối tượng nghiên cứu của luận án là ngôn ngữ học với việc dịch văn bản giao dịch thương mại. Luận án vận dụng những thành tựu của lý luận ngôn ngữ học để đi sâu nghiên cứu thể loại văn bản giao dịch thương mại tiếng Pháp, tiếng Việt và việc dịch các loại văn bản này: đơn đặt hàng, đơn chào hàng, thư trả lời thư chào hàng, thư khiếu nại, thư trả lời thư khiếu nại...của các Công ty và các Tổng công ty xuất nhập khẩu Việt nam và nước ngoài.

+ Luận án tập trung miêu tả các đặc điểm về từ vựng, ngữ pháp và văn bản của văn bản giao dịch thương mại do mục đích giao tiếp của thể loại văn bản này qui định.

+ Luận án đi sâu nghiên cứu làm rõ khái niệm tương đương trong dịch thuật. Luận án nhấn mạnh tương đương trong dịch thuật là "tương đương động": trong số các tương đương, tùy theo văn cảnh, dịch giả phải biết cân nhắc chú trọng chuyển dịch ưu tiên những tương đương nào. Văn bản dịch càng chuyển tải được càng nhiều tương đương so với văn bản gốc thì chất lượng của sản phẩm dịch càng cao.

Các phương pháp nghiên cứu đã sử dụng

+ Phương pháp luận chung được sử dụng trong luận án là sự kết hợp giữa qui nạp và diễn dịch. Từ các nguyên lý và qui tắc phân tích thể loại diễn ngôn nói chung, và phân tích thể loại diễn ngôn văn bản giao dịch thương mại nói riêng, người nghiên cứu sẽ diễn giải chi tiết trên cứ liệu các văn bản

dịch và xem xét sự thích hợp cũng như không thích hợp của chúng trong cả hai ngôn ngữ.

+ Phương pháp so sánh đối chiếu được luận án sử dụng để làm bộc lộ sự giống nhau và khác nhau giữa tiếng Pháp và tiếng Việt về các phương diện cấu trúc, ngữ nghĩa.

+ Luận án trình bày các thao tác và thủ pháp được luận án sử dụng để so sánh đối chiếu các đặc điểm tương ứng và rút ra các nhận xét, kết luận theo hướng ứng dụng vào dịch thuật hai chiều Pháp - Việt và Việt - Pháp.

+ Luận án sử dụng thao tác đối chứng: lấy cấu trúc phát ngôn tiếng Pháp làm xuất phát để tìm các cấu trúc tương ứng trong tiếng Việt, sau khi đã xác định được cấu trúc của phát ngôn đó.

Các kết quả chính và kết luận

Về lý luận:

+ Luận án đóng góp được một số kết luận hữu ích cho vấn đề nghiên cứu các thao tác chuyển dịch dưới góc độ ngôn ngữ học, đặc biệt ở bình diện các cấu trúc câu và trên câu trong dịch thuật.

+ Luận án phát hiện và phân tích các dạng đồng nghĩa cú pháp đan xen giữa hình thức và chức năng.

+ Luận án đóng góp cho lý luận dạy tiếng Pháp cho học viên là người Việt, cũng như là dạy tiếng Việt cho người Pháp; luận án còn góp phần xây dựng lý luận dạy dịch Pháp- Việt, Việt - Pháp nói chung và lý luận dạy dịch văn bản giao dịch thương mại nói riêng.

Về thực tiễn:

+ Luận án đóng góp một phần vào công cuộc xây dựng hệ thống thuật ngữ kinh tế thương mại tiếng Việt, qua đó góp phần vào việc thúc đẩy phát triển của tiếng Việt hiện đại.

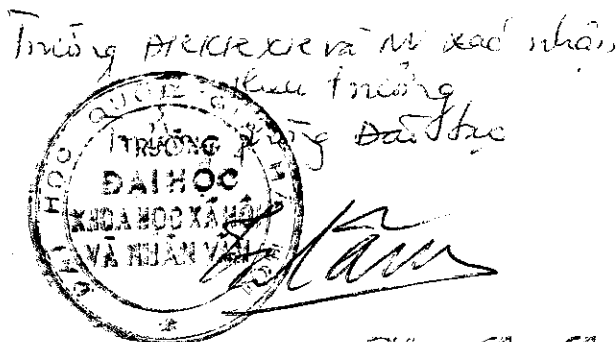
+ Qua việc nhấn mạnh đến các nhân tố cơ bản liên quan đến các thao tác chuyển dịch Pháp - Việt, cũng như Việt - Pháp thể hiện trong mối quan hệ giữa hình thức và nội dung, giữa ngữ cảnh và tình huống giao tiếp, luận án giúp cho người Việt khắc phục những khó khăn trong quá trình thực hiện các thao tác chuyển dịch.

+ Nội dung nghiên cứu của đề tài này thành công sẽ giúp rất nhiều cho công tác đào tạo biên dịch, phiên dịch Pháp - Việt, Việt - Pháp đặc biệt trong việc đào tạo cán bộ biên, phiên dịch tương lai cho lĩnh vực kinh tế đối ngoại.

Người hướng dẫn

TS. Nguyễn Văn Hiệp

NCS. Hà Văn Riễn

PGS.TS. Phạm Thị Lâm